

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000256700 מזהה סטודנט: 231642

שם קורס: דיני נזיקין

מספר שאלה	ציון מירבי	ציון שאלה סופי
1.1	35.00	32.00
1.2	10.00	10.00
1.3	10.00	10.00
1.4	5.00	5.00
2	15.00	15.00
3	25.00	23.00

ציון בחינה סופי : 95.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

- משך הבוחן – 90 דקות.
- כל חומר עזר אסור בשימוש, למעט סילבוס הבוחן.
- בתשובתיכם יש צורך לנמק (גם אם לא כתוב במפורש לעשות כן), להניח הנחות חלופיות ולהשתמש באסמכתאות במקום שהדבר נדרש.
- שימו לב למגבלת המילים בכל שאלה. מובן שאין חובה לנצל את כל מלוא המילים בכל שאלה.
- הסילבוס והחקיקה לבוחן מצורפים כנספח. מובן שלא כל המופיע שם רלוונטי לתשובות.

בהצלחה!

חלק 1 – אירועין

[מבוסס על אירוע אמיתי]

עומר, בן 50 ושיפוצניק במקצועו, החליט לנצל את עונת הקיץ החמה ולנסוע יחד עם משפחתו ליום כיף בפארק המים "מים בששון" שהינו הפארק העירוני של עיריית הרצליה, שבו בחודשי הקיץ אלפי מבקרים ביום. בכניסה, שילמו בני המשפחה 50 ₪ עבור כל כרטיס לאדם ונכנסו למתחם הפארק. עומר, שהיה כבד גוף, ישב בצל ודאג להימרח בקרם הגנה ולשתות הרבה מים. עידו, בנו הצעיר של עומר, ביקש מאביו שיצטרף אליו למגלשת האבובים ולאחר מספר דקות של שכנועים השניים הלכו יחד למגלשה. בעת יציאתם מהמתקן, מסר עומר את האבוב לעובד המתקן והחל להתקדם חזרה לעבר כסאו. השניים ירדו יחד בגרם המדרגות כשעומר צועק לבנו: "היזהר ואל תרוץ! אין לי כבר כוחות לרדוף אחריו!". עומר החל לרדת בזריזות בגרם המדרגות כשלפתע רגלו נתקעה בפתח ניקוז ונפגעה משבבי מתכת שעטפו את הפתח. עומר המדמם ניסה לזעוק לעזרה והבחין כי רשת הניקוז אשר כיסתה את הפתח נשברה. בעקבות האירוע נזקק עומר לתפרים וישב בבית במשך שישה חודשים. בשל הפגיעה ברגלו, נזקק לליווי צמוד של אשתו, טלי, שנאלצה גם היא להיעדר מעבודתה כמורה במשך כל התקופה. הפגיעה לוותה בכאבים חזקים שהצריכו נטילת תרופות ומשככי כאבים באופן קבוע וכן ביקורים אחת לכמה שבועות אצל רופא. מאז אותו אירוע, פיתח עומר חרדה למים והוא אינו מתקרב כלל לים או לבריכה. בדיעבד הסתבר ששלושה ימים טרם ביקורו של עומר ומשפחתו בפארק, התקיימה ביקורת בטיחות מטעם חברה חיצונית שלא מצאה פגמים בתשתיות או במתקנים. בנוסף התברר שאירוע דומה התרחש לפני כחודשיים בפארק המים הסמוך "ימית כפליים".

שאלה מס' 1.1 (35 נק')

עומר פונה אליכם ומבקש מכם לסייע להם במימוש זכויותיו המשפטיות נגד הגורמים הרלוונטיים. כתבו את פרשת התביעה ופרשת ההגנה. בתשובתכם התייחסו נא גם לראשי הנזק באופן כללי. לבסוף תנו דעתכם לסיכויי התביעה.

תשובה

עומר יתבע את פארק המים "מים בששון" באחריות אישית ואת עיריית הרצליה באחריות שילוחית. חובת הזהירות המושגית - היא חלה כתוצאה מחוזה שנכרת בין משפחתו של עומר ששילמו 50 שקל דמי כניסה. כמו כן, חובת הזהירות המושגית חלה עקב ס' 37 לפקודת הנזיקין, הפארק הינו מחזיק המקרקעין ואת המבנים בפארק ואחראי לתחזוקה. לבסוף, החובה חלה עקב יחסי שכנות שהפארק צריך להימנע מלהזיק לאנשים שמגיעים כדי להנות מכל הטוב הנמצא בפארק. צפיות טכנית: מתקיים. הפארק וכן העירייה יכולים לעלות על דעתם, כי אנשים יכולים להיפצע בעת שהותם בפארק מכל מיני מטרדים שנמצאים. צפיות נורמטיבית - מתקיים. בהיות של הפארק מחזיק בתפעול המבנים הרי שהוא צריך לצפות שאנשים יפגעו בפארק מים, שכן באים משפחות עם ילדים והילדים אין בינה יתרה והם משתוללים ולא שמים לב היכן הם דורכים ויכולים להיפצע. בנוסף, היה עליהם לצפות לנזק עקב מקרה שקרה חודשיים קודם לכן במקום אחר. כמו כן, מטעמים של מדיניות משפטית ניתן לתבוע את העירייה בהיותה כיס עמוק שיכול לתת כסף לפארק לתקן מטרדים למיניהם.

חובת הזהירות הקונרקטית - מתקיים. בנסיבות העניין, היה על הפארק חובת זהירות כלפי עומר, שכן פציעתו נבעה מרידפה אחר ילדו כדי למנוע מהילד להיפצע. צפיות טכנית: מתקיים. ניתן לשער שיגרם לאדם נזק כתוצאה מרידפה מהירה אחר הילד, אין צורך לצפות באופן מדויק את הנזק האפשרי (שמעון נ' ברדה) מספיק שאדם יכול להיפגע ליפול כתוצאה מרידפה אחר הילד בין אם על ידי החלקה/נפילה ובין אם פגיעה אחרת. צפיות טכנית: מתקיים. פארק המים צריך לדעת כי יגרם נזק לאדם

בנסיבות העניין. האבא רודף אחר הילד שהוא מהיר ממנו, האבא רודף אחר הילד במדרגות ולא המשטח מישורי. לכן, הם היו צריכים לצפות את נזק.

התרשלות - נוסחת לרנד הנד, תוחלת הנזק של המקרה היא גדולה, עומר לא יכל לעבוד במשך 6 חודשים. כמו כן, עלויות המניעה הן די זולות, היה צורך לשים שלט שכתוב באופן מפורש כי אין לרוץ במדרגות. אולם, לא כל אדם קורא שלטים ולכן, הפארק יכל לומר לעובד המתקן כי יש לרדת במדרגות בזירות רבה ולהימנע מריצה ובכך לבטח את עצמם מתביעות. מצד שני, הפארק יאמר כי הם נקטו אמצעי מניעה יעילים כמו שימת הרשת על פתח הניקוז וכן, בדיקת הביקורת שנעשתה על ידי חברה חיצונית מלמדת כי נקטו בכל הפעולות הדרושות כדי למנוע נזק לא, נתינת הביקורת מלמדת כי הם עשו ככל שביכולתם כדי לנוע את הנזק, הנזק היה קורה בכל מקרה.

נזק - עומר יתבע נזק גופני ונזק נפשי, בראש נזקממוני של הוצאות רפואיות, אובדן כושר השתכרות. ראש נזק לא ממוני - כאב וסבל ואובדן הנאות החיים.

קשר סיבתי עובדתי - אילו היה מוצב שלט או עובד המתקן היה אומר לעומר לא לרוץ, הנזק היה נמנע.

קשר סיבתי משפטי - מבחן הצפיות - ניתן לדעת כי יש סבירות בין המעשה ובין הנזק. יש צורך לדעת את סוג הנזק באופן כללי ולא מה בידוק יקרה. כמו כן, יש להתחשב בגולגולת דקה שבמקרה דן, עומר האדם גדול מימדים שבגלל משקלו פתח הניקוז נשבר. יש להתחשב גם באדם כזה.

הגנות - אשם תורם, הפארק יטען כי עומר התנהג באופן רשלני, לא היה עליו לרדת בזריזות במדרגות ובמיוחד לאחר שהוא אמר לבנו לא לרוץ. כמו כן, הפארק יטען כי המשקל של עומר הוא גולגולת דקיקה ואין להתחשב בנתוני המשקל של אדם בעל מימדים גדולים כאשר בונים תשתיות.

לדעתי, יש סיכוי כי התביעה תתקבל. על אף, שהביקורת שנעשתה לתשתיות בפארק מלמדת כי נקטו ביצעו חלק מהאמצעים הסבירים כדי למנוע נזק יש לתת פיצוי לעומר בכפוף לאשם תורם. שכן, אין דבר כזה "חצי הריון", צריך לעשות כל מה שביכולתם במסגרת האמצעים הסבירים כדי למנוע את הנזק.

עומר לא יכול לתבוע את חברת הביקורת שביצעה בדיקה על התשתיות, שכן היא פעלה כמצופה, היא באה לבדוק שאין פגמים ואכן האי לא מצאה. ההתרשלות היא של הפארק והעירייה.

חסר: ניתוק קש"ס (1-)

הודעת צד ג' (1-)

חסר: דיון בהגנת הסתכנות מרצון (1-)

כיצד תשתנה תשובתכם, אם נתון לכם שהמשטר הנזיקי החל על המקרה הוא משטר השוקל הטוב/המונע הזול?

תשובה

אם נהוג המשטר השוקל הטוב, יכול להיות שעומר יוכל לתבוע את עובד המתקן באופן אישי, שכן אילו היה אומר לעומר כי אין לרוץ ככל הנרא הייתה נמנעת הפגיעה בעומר. כמו כן, הוא עדיין יוכל לתבוע את הפארק והעירייה, כי להם יש את האמצעים הטובים ביותר למנוע את הנזק. הן יכלו לשפר את התשתיות שלהן, כך שלא יהיה צורך ברשת על פתח הניקוז ופתח יכולת טכנולוגית חדשה שתתאים גם לאנשים כבדי משקל. ישנה אפשרות לומר כי מונע הנזק הזול, זה עומר עצמו, שהרי הוא כבר אמר לבנו לא לרוץ, הוא מודע לבעיות שבכך. אולם, לא נראה לי כי אפשר לקרוא כך.

האם קבלת התביעה באופן עקרוני לפי חלק א' עולה בקנה אחד עם מטרות דיני הנזיקין?

תשובה

פיצוי - זוהי מטרה שמתמקדת בניזוק, לא נרצה להשאיר אדם בלי פיצוי ובמיוחד כאשר אין הוא יכול לעבוד. לכן מטרה זו מתקיימת.

צדק מתקן - נרצה שהמזיק ישלם על מה שהוא עשה לניזוק, פארק אחראי לפציעתו של עומר ולכן עליו לפצותו. קבל תביעה תגרום להפארק לתקן את העוול שנגרם לעומר.

צדק חלוקתי - עומר נמצא בצד החלשף הוא עובד בשיפוץ הוא עצמאי ומצד שני של המתרס עומדות העירייה שהיא כיס עמוק וגדול וכן הפארק שיש כוח. לכן, קבל תביעה תגרום לצדק עם הצד החלש.

הרתעה - מצד אחד, קבלת התביעה יכולה לגרום לכך כי הפארק והעירייה יגרמו לשדרוג משמעותי של תשתיות הפארק ונזקים כאלה ימנעו בעתיד. מצד שני, הם נקטו אמצעים סבירים כדי למנוע נזק, יש חשש שתגרם הרתעת יתר.

כיצד תשתנה תשובתכם לחלק א' בהיבטים השונים, אם עידו צילם את המכסה לאחר פציעת אביו והתברר שהמכסה היה חלוד ביותר?

תשובה

ביחס לתביעה כנגד הפארק, התשובה לא תשתנה באופן קיצוני. התביעה תתקבל ופשוט היו יותר ראיות כנגד רשלנות הפארק והעירייה וכן האשם התורם של עומר יפחת. בנוסף, לאור כך שהפקק חלוד, אולי יהיה אפשר לבתבוע את החברה החיצונית על כך שהתרשלה בבדיקה.

חלק 2 – שאלה פתוחה

נורית ויוסי שכרו "מתנפחים" ליום ההולדת של בנם באוגוסט 2019 (חברה הביאה אותם וקבעה איתם לאסוף זאת אחרי שעתיים). המתנפחים עפו לחצר יורם השכן וגרמו לו נזק רכושי. בהרצאה שהעביר לאחרונה טען שופט בית-המשפט העליון אלכס שטיין שאם יורם יתבע את נורית ויוסי לפי נוסחת לרנד הנד, הוא יפסיד. לעומת זאת, אם יתבע לפי תורת הסיכונים ההדדיים, יזכה בתביעתו.

הסבירו טענה זו תוך הצגת שתי הגישות (אין להתייחס לתביעה אפשרית נגד החברה).

תשובה

לפי תורת הסיכונים, היה יחס של סיכון בלתי הדדי בין נורית ויוסי לבין יורם. בהבאת המתנפחים לחצר, הם גרמו לכך, שיווצר סיכון כלשהוא, אפילו אם הוא קטן כלפי יורם. כיוון שהם גרמו לסיכון ליורם בעוד יורם לא יצר שום סיכון הרי שלפי תורת הסיכונים הם יצאו חייבים. לעומת זאת, לפי נוסחת הרלנד הנד תוחלת הנזק גבוהה מעלות המניעה. הסיכוי כי יגרם נזק רכושי כתוצאה מהתנפחים ליורם מאוד רחוקה. אולם, עלויות המניעה של קיבוע המתנפחים לקרקע או שאדם יעמוד בצמוד למתקנים כדי לשא יעופו הרי שגבוהים לאין ערוך מתוחלת הנזק. הרי שמדובר בעלויות מניעה מאוד יקרות. כמו כן, כיוון שלפי נוסחת הרלנד נד צריך שהוצאות המניעה יהיו לכל הפחות שוות לתוחלת הנזק, הרי שבמקרה דנן מספיק עלויות מניעה פעוטות, שכל הנראה ביצעו נורית ויוסי אותם. לפיכך, הרי שבמקרים לפי נוסחת הרלנד הנד יורם לא יזכה בפיצוי.

חלק 3 – פלת"ד

בתחילת חודש יוני 2021, החליטו צחי ואריה, זוג חברים טובים, כי הגיע הזמן להוציא לפועל את החופשה שחלמו עליה עוד טרם הקורונה ולרדת לאילת. בשעות הבוקר המוקדמות נכנס צחי לג'יפ שלו, המבוטח בחברת "מה שבטוח", אסף את חברו, אריה, והחלו בנסיעה דרומה. לאחר כשלוש שעות נסיעה בכביש הערבה, שהוא כביש מהיר, חש צחי עייפות וביקש מאריה שיחליף אותו בנהיגה. אריה, שאינו בעל רישיון נהיגה, נחלץ לעזרת חברו והחליט שהוא ינהג עד היעד. צחי עצר את הרכב בשול הדרך בכביש המהיר, ונתן לאריה לעבור למושב הנהג, כאשר הוא עצמו הלך לחפש לו חטיף בתא המטען של הרכב (בגאז'). אריה, ששם לב שחום הרכב מעט גבוה, החליט ליתר ביטחון לבדוק את רמת המים הרכב. צחי הציע עזרתו לאריה, היות שהוא הרי מכיר את רכבו יותר מכל אחד אחר. בעוד הרכב מונע, פתח אריה את מכסה המנוע והוסיף מים עד להתקררות הרכב לרמה הרצויה. כשביקש אריה לסגור את מכסה המנוע, השתרר לפתח תפס הביטחון ומכסה המנוע נחת על כף ידו ושבר לו 3 אצבעות. צחי ששמע את זעקותיו של אריה רץ אל חברו דרך הצד הפונה לכביש. למרבה הצער, צחי נפגע קשה בראשו ממראה של רכב מסחרי שבדיוק חלף במקום במהירות ונעלם לאחר הפגיעה. צוות ההצלה שהגיע למקום, נאלץ לקבוע את מותו של צחי ופינה את אריה להמשך טיפול בבית החולים. צחי הותיר אחריו שני הורים.

דונו באפשרויות התביעה.**תשובה**

1. מאורע - מתקיים, נגרם פה אירוע מקרי וחד פעמי.
 2. נזק - נגרם נזק גוף לאריה של קטיעת שלוש אצבעות ומוות של צחי.
 3. קשר סיבתי עובדתי - אריה: אלמלא הרכב לא היה מתחמם אריה לא היה מתחמם אריה לא היה בודק את מנוע והנזק היה נמנע. צחי: אלמלא היה הרכב לא היה מתחמם צחי לא היה נפגע מהמכונת. קשר סיבתי משפטי: מבחן הסיכון - נזק גוף כתוצאה מטיפול ברכב נמצא במתחם הסיכון. הגיוני שאריה יפגע כתוצאה מטיפול במנוע. וכן הגיוני שאריה יפגע כתוצאה מהליכה לכיוון הפגוש הקדמי כדי לטפל באריה, יש קשר סיבתי בין עצירת הרכב ובין הפגיעה בצחי.
- שימוש - אריה: חלק משימושי הרכב, זה גם טיפול ברכב במהלך נסיעה כאשר האדם שמטפל אינו בעל מקצוע. צחי: לא מתקיים במקרה דנן שכן, הוא בא לעזור לחברו ולא בא כדי לטפל ברכב. צחי אומנם הציע את עזרתו אבל דבר זה לא נעשה בסוף, הוא לא טיפל ברכב בפועל. כמו כן, צחי עמד בחוץ ולא ישב בתוך הרכב, לא היה שימוש ברכב כאשר נגרם הנזק לצחי.
- רכב - מתקיים. מדובר על ג'יפ' שהינו רכב.
- מטרות תחבורה - עצירת הרכב והטיפול נעשו במטרה לתקן את הרכב כדי שיוכל להמשיך לנסוע בכביש, לפיכך, המטרה מתקיימת.
- חלה פה החזקה המרבה של חניה במקום אסור, כלומר מקום שיוצר סיכון תעבורתי, עצירה בשול הכביש מסכנת את יושבי הרכב החולף ויושבי הרכב שנמצא בשול. קיים קשר סיבתי עובדתי, לולא עצרו בשול אריה וצחי לא היו נפגעים. גם הקשר סיבתי משפטי מתקיים לגבי אריה, פיגעה כתוצאה מרכב חולף, כאשר הרכב נמצא בשול הכביש הגיונית ובמיוחד, שצחי הולך דרך הצד הקרוב לכביש.
- החזקה הממעטת אינה חלה במקרה דנן.
- לפיכך, ההגדרה הבסיסית מתקיימת לגבי אריה והחזרה המרבה לגבי צחי.

האם אריה נכלל בתוך משוללי הפלת"ד עקב כך שלא היה לו רישיון? כן. לפי ס' 7(3) למי שאין רישיון, אין לו זכאות לקבלת פיצויים. לעומת זאת, צחי זכאי לקבל פיצויים מכוח חוק הפלת"ד שכן היה לו ביטוח תקף. כיוון שצחי מת, התלויים שלו זכאים לקבל את הפיצוי במקומו. הפיצוי שינתן לתלויים הינו פיצוי תכופ.

אריה לא נהג בסופו של דבר אלא רק התכוון. התביעה מופנית כלפי הביטוח של צחי (1-)

**הוריו של צחי (כעזבונו) היו צריכים לתבוע את קרנית בגין הפגיעה המרכב
המסחרי (1-)**